

Guia docent

2059810 - SMT – Societats-món del Segle XXI

Unitat responsable:	Universitat Politècnica de Catalunya		Última modificació: 13/05/2025
Unitat que imparteix:	205 - ESEIAAT - Escola Superior d'Enginyeries Industrial i Aeroespacial i Audiovisual de Terrassa - UPC - Campus de Terrassa		
Titulació:	Diploma Sènior Universitari en Ciència, Tecnologia i Societat		
Curs: 2025 - 2026	Crèdits: 5.0	Idiomes: Català	

PROFESSORAT

Professorat responsable: Tomás Herreros Sala (therreros@uoc.edu)

Altres:

COMPETÈNCIES DE L'ASSIGNATURA

Competència social:

- Conèixer una introducció a l'estat actual del món;
- Reconèixer les principals corrents analítiques de pensament social, tecnològic i ètic;
- Desenvolupament ètic basat en els valors i en el treball en equip.

Aprendre a aprendre:

- Gestió pròpies habilitats i capacitats.
- Desenvolupament del pensament científic: aplicació i comprensió
- Iniciativa personal.

Competència Comunicativa:

- aprendre a saber comunicar. Habilitats lingüístiques i expressives (gestualitat).
- Tractament de la informació i competència digital.
- Gestió de la informació: actitud crítica, reflexiva i valorativa

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA

Breu descripció dels continguts:

L'assignatura pretén introduir alguns conceptes claus per comprendre, de forma científica i humanista, les transformacions en curs de les societats contemporànies en el primer tram del segle actual. Un segle, de ben segur,

determinant pel futur de la Humanitat. La societat-món d'avui sorgeix fruit d'una enorme mutació que va iniciar-se al darrer terç del Segle XX i que s'ha consolidat a l'actualitat: la tecnologia, la formació, el treball, la comunicació, entre moltes d'altres qüestions, han canviat de forma substancial allò que coneixem com a "societat". N' emergeix una de nova amb força: global, telemàtica, robotitzada, científica, però alhora desigual, amb una emergència climàtica desconeguda a la història de la Humanitat i amb formes de govern i de governança que no semblen disposades a abordar, seriosament, ni les importants oportunitats ni tampoc els seus reptes.

El curs proposa focalitzar l'atenció sobre algunes d'aquestes àrees, per tal de veure'n transformacions, oportunitats i reptes. I ho farem presentant el treball d'importants analistes en cada un d'aquests camps i, un cop fet això, discutint-ne la seva valència (aprendre a aprendre).

L'assignatura s'estructura amb set temes tal i com es detalla a continuació. Cada tema tindrà dues sessions: a la primera el professor

presentarà la temàtica i el treball d'acadèmics que de forma rellevant han analitzat els camps d'estudi associats; a la segona sessió es presentarà un documental sobre alguns dels desafiaments i propostes d'actualitat que sorgeixen i, a posteriori, s'obrirà una discussió ordenada i informada entre els estudiants. A la darrera sessió de l'assignatura els estudiants hauran de presentar una breu reflexió crítica sobre una de les temàtiques tractades.

CONTINGUTS

Coneixement

Sessió I: Presentació Teòrica: Què és la Societat del Coneixement i la Informació. Autor: Yann Moulier Boutang, Elinor Ostrom

Sessió II: Discussió sobre la Formació i la Universitat a partir de la conferència *La universidad en la era de la información*, a càrrec de Manuel Castells.

Desigualtat

Sessió III: Presentació Teòrica: La desigualtat actual, contemporània i en perspectiva històrica. Lectura: Thomas Piketty, Branko Milanovic.

Sessió IV: Discussió sobre la Renda Bàsica a partir del documental *Free Lunch Society*.

Emergència climàtica

Sessió V: Presentació Teòrica. Els límits ecològics al creixement. Autors: Vandana Shiva i Robert Pollin.

Sessió VI: Discussió de les alternatives a partir del documental de Naomi Klein *Esto lo Cambia Todo*.

Comunicació

Sessió VII: L'era de l'autocomunicació de masses. Lectura: Noam Chomsky/Manuel Castells

Sessió VIII: Discussió sobre les Postveritats i les Fake News a partir del documental *En la era de la posverdad*.

Mobilitat

Sessió IX: La força de treball global. Lectura: Saskia Sassen

Sessió X: Discussió sobre la crisi del refugiats/des i els drets humans a partir del documental *Astral*.

Formes de vida

Sessió XI: La diferència i la pluralitat. Lectura: Caroline Emcke.

Sessió XII: Discussió sobre els nous moviments racistes i masclistes escala global a partir de la pel·lícula *Grand Torino*.

Govern

Sessió XIII: Poder i *Governance* al segle XXI. Lectura: Immanuel Wallerstein.

Sessió XIV: És possible un nou contracte social, un nou pacte social entre governats i governants? Taula rodona amb representants de l'administració pública i la societat civil.

Síntesi del curs

Sessió XIII: Poder i *Governance* al segle XXI. Lectura: Immanuel Wallerstein.

Sessió XIV: És possible un nou contracte social, un nou pacte social entre governats i governants? Taula rodona amb representants de l'administració pública i la societat civil.

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

L'assignatura es qualificarà en els següents eixos:

L'avaluació de l'assignatura es farà a través de treballs en grup, que es detallaran el primer dia de curs i hauran de presentar els estudiants el darrer dia de classe.

Es consideren aprovats els alumnes que assisteixin al 80% de les classes.

BIBLIOGRAFIA

1. Elinor Ostrom et al. "Estudiar los bienes comunes del conocimiento", dins el llibre Charlotte Hess y Elinor Ostrom (eds.), *Los bienes comunes del conocimiento*, Editorial Traficantes de Sueños, 2016.
2. Yann Moulier Boutang, "Riqueza, propiedad, libertad y renta en el capitalismo cognitivo", dins el llibre *Capitalismo Cognitivo*, Editorial Traficantes de Sueños, 2004.
3. Thomas Piketty, "Las fronteras y la propiedad: la construcción de la igualdad" (pp. 859-960), a: *Capital e Ideología*, Ediciones Deusto: 2020.
4. Branko Milanovic, "Desigualdad Mundial en este siglo y en el próximo" dins el llibre *Desigualdad Mundial: Un nuevo enfoque para la Era de la Globalización*, FCW, 2017
5. Vandana Shiva i Maria Mies, *Ecofeminismo*, Editorial Eicaria: 2000.
6. VVAA, *Decrecimiento versus New Green Deal*, Traficantes de Sueños: 2019.
7. Manuel Castells, *La Era de la Información*, (vol 1, 2 i 3), Alianza Editorial: 1997.
8. Saskia Sassen, *La Ciudad Global*, Editorial Eudeba, 2000.
9. Carolin Emcke, *Contra el odio: Un alegato en defensa de la pluralidad de pensamiento, la tolerancia y la libertad*, Editorial Taurus, 2017
10. Immanuel Wallerstein: *Utopística o las opciones históricas del Siglo XXI*. Editorial siglo XXI: 2000

